

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/57660

Sayı : 72079556-610-130
Konu : Soru Önergesi (7/57660)

16/02/2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 28.01.2022 tarihli ve 954408 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan İstanbul Milletvekili Sayın Arzu ERDEM tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/57660 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni (2 sayfa)

İstanbul Milletvekili Sayın **Arzu ERDEM**'e Ait 7/57660 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Engelli bireylere daha kaliteli ve yatılı olarak hizmet sunmak amacıyla tüm illerimizde Engelsiz Yaşam Merkezlerinin açılması yönünde çalışma ve planlamalar devam etmektedir. Engelli bireylere hizmet vermekte olan resmi yatılı bakım ve rehabilitasyon merkezi sayısı 104'e ulaşmıştır. Bu merkezlerden 50 ilde bulunan 51 tanesi Engelsiz Yaşam Merkezi olarak hizmet vermektedir.

Kamudaki engelli işçi kontenjanı 4857 sayılı İş Kanununun 30 uncu maddesi uyarınca %4, engelli memur kontenjanı 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 53 üncü maddesi uyarınca %3 olarak uygulanmaktadır. Kontenjanın artırılması kanuni bir düzenleme ile mümkün olabilmektedir.

Erişilebilirlik koordinasyon, uygulama ve denetim gerektiren bir çalışma alanı olup, Bakanlığımızın öncelikli gündem maddelerinden biridir. Bu çerçevede mevzuatın hazırlanması, uygulama gerekliliklerinin belirlenmesi, kurumlar arası koordinasyon ve işbirliğinin sağlanması, toplumsal farkındalığın artırılması, teknik bilgi desteği sağlanması, valilikler aracılığıyla yürütülen denetim faaliyetlerinin koordine edilmesi ile uygulama projelerinin desteklenmesine yönelik çalışmalar Bakanlığımızca yürütülmektedir. Ancak erişilebilirlik Bakanlığımızın yanı sıra tüm kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler, ayrıca yapıları çevre veya bilişim teknolojileri alanında hizmet veren özel sektör tarafından da uygulama için tedbirlerin alınması gerektiği bir alandır.

Bu çerçevede; tüm sorumlu kurumlar tarafından yerine getirilmesi gereken zorunluluklar başta 7.7.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun olmak üzere pek çok mevzuat düzenlemesi ile belirlenmiştir. 5378 sayılı Kanun kapsamında, kamu kullanımına açık binaların; kaldırım, yaya geçidi, park gibi açık alanların, toplu taşıma araçları ile bilgi ve iletişim sistemlerinin erişilebilir olması zorunlu hale getirilmiştir.

5378 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinde yer alan *"Bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten sonra üretilen şehirlerarası ve uluslararası yolcu taşımacılığı ile servis ve turizm taşımacılığı yapan araçlar dışında şehir içi yolcu taşıma hizmeti yapan araçlardan erişilebilir olmayanlara yolcu taşıma hizmeti için yetki belgesi, izin ve çalışma ruhsatı verilmez."* hükmü gereği 18.11.2014 tarihinden sonra üretilen ve şehir içi ulaşımında hizmet verecek erişilebilir olmayan toplu taşıma araçlarına ilgili idare tarafından çalışma ruhsatı verilmemesi gerekmektedir.

Ayrıca 5378 sayılı Kanunda yapılan düzenlemeye istinaden şehirlerarası ulaşım ile servis ve turizm taşımacılığı hizmetlerinde kurumların, hizmet sunucuların, operatörlerin ve acentelerin erişilebilir hizmeti sağlamak için almaları gereken tedbirler belirlenmiş ve erişilebilir bir ulaşım için *"Şehirler Arası Yolcu Taşıma Hizmeti İle Servis ve Turizm Taşımacılığı Hizmetinin Erişilebilir Hâle Getirilmesine Dair Yönetmelik"* yayımlanmıştır.

4736 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca; engelliler için sağlık kurulu raporuyla %40 ve üzerinde engelli olduğunu belgeleyen Türk vatandaşlarının kendileri, ağır engellilerin ise kendileri ile birlikte birden fazla olmamak üzere beraber seyahat ettikleri refakatçileri, demiryolları ve denizyollarının şehir içi ve şehirlerarası hatlarından, belediyelere, belediyeler tarafından kurulan şirketlere, birlik, müessese ve işletmelere veya belediyeler tarafından yetki verilen özel şahıs ya da şirketlere ait şehir içi toplu taşıma hizmetlerinden

ücretsiz olarak yararlanır. Ücretsiz veya indirimli seyahat hakkının kullandırılmaması hâlinde bu haktan faydalandırılmayan her kişi için mülki idare amiri tarafından toplu taşıma aracının tarifi üzerinden elli tam bilet bedeli tutarında idari para cezası uygulanır.

Öte yandan, 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşları ile Engelli ve Muhtaç Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesinin beşinci fıkrasının a bendinde yer alan “*Engelli aylıkları başvurularında, engelliler için sağlık kurulu raporunun aslı ya da noter/hastane başhekimliği tarafından onaylı sureti veya Sağlık Bakanlığı veri tabanından elektronik olarak paylaşılan rapor bilgileri kabul edilir*” hükmü doğrultusunda Sağlık Bakanlığı veri tabanında yer almamakla birlikte raporun aslını, noter onaylı suretini veya hastane başhekimliği tarafından onaylanmış suretini ibraz eden kişilerin başvuruları Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarınca (SYDV) değerlendirmeye alınmaktadır.

20.12.2019 tarihli ve 30692 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Erişkinler İçin Engellilik Değerlendirmesi Hakkında Yönetmeliğin Geçici 1 inci maddesinde “*Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren rapor vermeye yetkili sağlık kurum ve kuruluşları raporların elektronik ortamda düzenlenmesine dair sistemlerini bir yıl içerisinde tamamlar. Elektronik imzalı veri paylaşım sisteminin gerçekleşmesini müteakiben kurumlara yazılı belge düzenleme işlemleri sonlandırılır*” hükmü yer almaktadır. Bu doğrultuda, Sağlık Bakanlığı veri tabanında olmayan bir raporun düzenlenmediği ve geçerli sayılmaması gerektiğine dair kesin uygulama 20.02.2020 tarihinden sonra başlamış olup, raporların elektronik ortamda temin ve teyidine yönelik olarak Sağlık Bakanlığı ile sistemsel entegrasyon sağlanmıştır. Söz konusu entegrasyon ile raporlar vatandaştan talep edilmemekte ve rapor durumlarındaki değişiklikler anlık olarak takip edilmektedir. 20.02.2020 tarihi ve sonrasında düzenlenmiş ve elektronik ortamda yer almadığı tespit edilen raporlara ilişkin başvurular dikkate alınmamaktadır. Yine bu tarihten sonra düzenlenmiş raporlara istinaden aylık durumları (kesme/nevi değişikliği) anlık olarak güncellenmektedir.

Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri; 5580 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında açılan ve Milli Eğitim Bakanlığınca (MEB) açılış izni verilen kurumlardır. Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde verilen destek eğitimini almaları uygun görülen görme, işitme, dil-konuşma, spastik, zihinsel, ortopedik veya ruhsal engelli bireylerin eğitim giderlerinin her yıl Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen tutarı, MEB’in bütçesine bu amaçla konulan ödenekten karşılanmaktadır. Engelli bireylerin engel grupları ve dereceleri ile engelinin niteliğine göre eğitim programlarının kapsamı ve eğitim süreleri konusunda Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın görüşünün alınması ilgili kanunla hükme bağlanmıştır. Bakanlığımız, engellilerin eğitim ve öğretim hizmetlerinden yararlanmasını destekleyecek ve gereksinimlerine göre özel eğitim ve destek eğitim görmesini sağlayacak her çalışmada MEB ile işbirliği halinde çalışmalarına devam etmektedir.